

وزارت
صنعت، معدن و تجارت
سازمان زمین شناسی و
اکتشافات معدنی کشور

دفتر بررسی مخاطرات زمین شناسی، زیست محیطی و مهندسی

زمین شناسی، زمین ریخت شناسی و آب زمین شناسی دشت ابراهیم آباد مهریز با نگرش ویژه بر ژئوتوریسم

فرهاد انصاری، ایمان انتظام، احمد رضا قاسمی

با همکاری:

اکبر ابوطالبی، علی زارعی، مرتضی موسوی

مرداد ۱۳۹۷

۱- مقدمه

به منظور فراهم آوردن پیش زمینه‌ای علمی برای شناخت جاذبه‌های گردشگری زمین‌شناختی در حوضه دشت ابراهیم‌آباد و ارزیابی قابلیت‌های آن برای معرفی به عنوان ژئوپارک، بازدید کوتاهی از این دشت در خرداد ماه ۱۳۹۷ انجام گرفت که گزارش حاضر، حاصل این بررسی می‌باشد. این بررسی به درخواست شهردار محترم شهر مهریز آقای دکتر آخوندی و پیگیری‌های ایشان از سازمان زمین‌شناسی کشور و دفتر منطقه‌ای سازمان زمین‌شناسی در یزد انجام گردیده است.

دشت ابراهیم‌آباد با وسعتی حدود ۱۹۰ کیلومتر مربع در مجاورت شهر مهریز و در فاصله ۴۶ کیلومتری شهر یزد واقع است. این دشت در دامنه‌های خاوری شیرکوه و جنوب خاوری شهر تفت قرار داشته و از جاده دسترسی مناسبی برخوردار است. این منطقه توسط محققان مختلفی مطالعه شده ولی همچنان آن گونه که شایسته است، پدیده‌های گوناگون و چشمگیر زمین‌شناسی و طبیعی آن تاکنون شناسایی و معرفی نشده است.

۲- سابقه مطالعه

مطالعات مختلفی در رابطه با دشت ابراهیم و پیرامون آن انجام گرفته که بخشی از آن در رابطه با نقشه‌های زمین‌شناسی بوده که از جمله نقشه‌های زمین‌شناسی یزد در مقیاس‌های ۱:۲۵۰۰۰۰ و ۱:۱۰۰۰۰۰ هستند. در این نقشه‌ها واحدهای زمین‌شناسی به نمایش درآمده و ساختارهای زمین‌ساختی ارائه شده‌اند. به علاوه مطالعاتی از دیدگاه جغرافیایی در این منطقه انجام شده که بیشتر بر روی شناسایی یخچال‌ها و بعضی از پدیده‌های زمین-گردشگری تمرکز داشته‌اند.

یکی از اولین نوشتارهایی است که به ویژگی‌های جغرافیایی و پدیده‌های جالب توجه دشت ابراهیم‌آباد می‌پردازد، مقاله "ژئومورفولوژی دشت ابراهیم‌آباد مهریز و ارتفاعات حاشیه آن" نوشته شده توسط داریوش مهرشاهی (۱۳۸۳) می‌باشد که در نشریه جغرافیا به چاپ رسیده است. در این مقاله به مطالعات هاگه‌دورن و همکاران (۱۳۵۷) با عنوان مشاهدات ژئومورفولوژی در منطقه شیرکوه اشاره می‌شود. همچنین، رامشت و نوجوان (۱۳۸۱) در مقاله‌ای با عنوان "سفره‌های پاراگلیشیال و نقش آن در کیفیت منابع آب‌های تحت الارضی مناطق خشک (مطالعات موردی شیرکوه یزد)" به بعضی از ویژگی‌های سفره آب‌زیرزمینی این دشت و پتانسیل ذخیره آب در آن اشاره نموده‌اند.